

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4526/2021
08.12.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Верољуб Вукелић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Милорад Бекчић, адвокат из ..., ВВ и ГГ, сада на привременом раду у ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији туженог ББ из ..., изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/20 од 29.10.2020. године, у седници већа одржаној дана 08.12.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/20 од 29.10.2020. године и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Крушевцу П 1199/13 од 18.10.2016. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле којим је тражила да суд утврди да је власник по основу заједничког стицања у браку са туженим ББ из ... у квоти од 90% стамбене зграде која се састоји од приземља, спрата и поткровља и има основу 11,5 x 11 метара и налази се на КП бр. 1445/3 КО ... и по истом основу и у истој квоти на делу ове парцеле у мерама и границама: са севера до пута Крушевац - ... 30,30 метара, са истока до суседне парцеле 38 метара, са запада до осталог дела ове парцеле 38 метара и са југа до суседне парцеле 30,30 метара, те да суд обавезе тужене да јој те непокретности предају у својину и државину у означеној квоти, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезана је тужиле да туженом ББ на име трошкова парничног поступка плати износ од 188.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1727/20 од 29.10.2020. године, преиначена је пресуда Основног суда у Крушевцу П 1199/13 од 18.10.2016. године, тако што је усвојен тужбени захтев тужиле па је утврђено да је тужиле власник по основу заједничког стицања у браку са туженим ББ из ... у квоти од 50% стамбене зграде која се састоји од приземља, спрата и поткровља и има основу 11,5 x 11 метара и налази се на КП бр. 1445/3 КО ... и по истом основу и у истој квоти на делу ове парцеле у мерама и границама: са севера до пута Крушевац - ... 30,30 метара, са истока до суседне парцеле 38 метара, са запада до осталог дела ове парцеле 38 метара и са југа до суседне парцеле 30,30

метара, па се обавезују тужени да јој те непокретности предају у својину и државину у означеној квоти. Одбијен је као неоснован тужбени захтев тужље према туженима од досуђеног права у износу од 50% до траженог удела од 90% на предметним непокретностима. Обавезани су тужени да тужили накнаде трошкове поступка у износу од 138.480,00 динара и обавезани су тужени да тужили накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 5.400,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени ББ је преко пуномоћника благовремено изјавио ревизију из свих законом прописаних разлога.

Врховни касациони суд је испитао побијану ревизију на основу члана 408. Закона парничном поступку („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија туженог ББ основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је са туженим ББ засновала ванбрачну заједницу у октобру 1971. године, која је трајала до 25.02.1978. године када су се венчали, а након тога и споразумно развели 03.04.1979. године. Предметни плац на коме је изграђена кућа од 300 м² купљен је 1975. године, приземље је изграђено у току 1976. године до прве плоче, а до друге плоче 1978. године, кров је завршен 1981. године, па су се у кућу уселили тужени и његови родитељи. Тужила је 1981. године сазнала да ББ живи са немицом са којом се оженио фиктивно, због чега је прекинула сваки контакт са њим. Тужила, ББ и његови родитељи живели су у породичној заједници. Кућа у ... по наводу тужиле грађена је за њу, ББ и њихову децу. Тужила је са туженим ББ за време брачне заједнице боравила у Аустрији, с тим што се ББ вратио у земљу ради одслужења војног рока. За време градње куће тужила и тужени ББ нису долазили на градилиште. Тужила је новац из Аустрије слала ББ оцу ДД у периоду од 1978. до 1987. године, јер су у том периоду њена и ББ деца живела код бабе и деде у Србији. Тужени ДД и сада пок. ЂЂ су оспоравали тужбени захтев наводећи да су више од 11 година живели и радили у Аустрији у периоду од 1968. до 1979. године и да су од свог новца купили предметни плац са ЕЕ 1975. године, па су тај плац поделили према уложеним средствима тако што је њима припало 2/3 плаца, а ЕЕ 1/3 плаца, уз незнатно улагање њиховог сина ББ и снахе АА, започета је изградња спорне куће. Вештачењем од стране вештака геометра идентификована је предметна непокретност у мерама и границама прецизираним у изреци пресуде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле као неоснован, закључујући да су тужени ДД и сада пок. ЂЂ (родитељи тужилиног бившег супруга ББ) својим средствима стеченим радом у иностранству и својим залагањем при изградњи спорне куће, купили предметни плац и саградили спорну кућу, а да тужила није доказала да је учествовала у куповини плаца и изградњи куће, јер је у време куповине плаца 1975. године и изградње куће имала двоје деце узраста од годину дана и две године, новац који је добијала у Аустрији на име социјалне помоћи трошила је за основне животне потребе, њен супруг ББ радио је до 1976. године када је

добрио отказ, а 1977. године отишао у војску, а након повратка са одслужења војног рока вратио се са децом у Југославију код оца и мајке; тужила је од 1978. године слала из иностранства новац, чија намена није могла бити на сигуран и поуздан начин утврђена, обзиром да су њена и ББ деца живели у Србији код бабе и деде (ДД и ЂЂ) све до 1988. године.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев тужиле, утврђујући да је тужила власник по основу заједничког стицања у браку са туженим ББ у уделу од 50% на предметним непокретностима, а одбио за већи удео од утврђеног до тражених 90%. Такву своју одлуку другостепени суд је засновао на закључку да је тужила слањем новца у периоду од 1978. до 1987. године свом свекру ДД, бившем супругу ББ и извођачу радова на кући у периоду од 1978. до 1987. године финансијски допринела изградњи куће, а да је допринос тужених ДД и сада пок. ЂЂ у куповини плаца и изградњи куће, допринос који припада бившем супругу ББ (њиховом сину) јер је кућа грађена за ББ.

Према члану 195. Породичног закона имовина коју су заједно са супружницима, односно ванбрачним партнерима стекли радом чланови њихове породице у току трајања заједнице живота у породичној заједници представља њихову заједничку имовину (став 1.); члановима породице у смислу става 1. овог члана сматрају се крвни, тазбински и адоптивни сродници супружника односно ванбрачних партнера који заједно са њима живе (став 2.); на имовинске односе чланова породичне заједнице сходно се примењују одредбе овог закона о имовинским односима супружника, осим одредбе члана 176. став 2. (уписивање у јавни регистар) и члана 180. став 2. (претпоставка о једнаким уделима), (став 3.).

Из наведене одредбе произилази да је за стицање имовине у породичној заједници у смислу члана 195. став 1. Породичног закона потребно постојање економске заједнице и заједничко стицање имовине у њој и само у том случају чланови породичне заједнице полажу право на део тако стечене имовине.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог ББ указује да је побијана пресуда заснована на битној повреди одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП, због погрешне примене члана 394. став 3. ЗПП и непримењивања одредбе члана 383. став 4. истог Закона, што је било од утицаја на доношење законите и правилне пресуде. Ревизијом се основано указује да је другостепени суд својом одлуком, без одржавања расправе изменио чињенично стање утврђено пред првостепеним судом, што је у супротности са оценом тог суда да је чињенично стање у првостепеној пресуди правилно утврђено, али да је другостепени суд из чињеница које је утврдио извео неправилан закључак.

Наведено произилази из чињенице да се чињенично стање из нижестепених одлука разликује у односу на утврђење доприноса тужиле у стицању имовине у брачној, односно породичној заједници, на шта се основано указује ревизијом тужиоца, као и да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Наиме, код утврђења првостепеног суда да су родитељи туженог ББ – ДД и ЂЂ, искључиво својим средствима купили спорни плац 1975. године и након тога саградили предметну кућу, да је тужила у време заснивања ванбрачне заједнице са туженим ББ 1971. године имала 15 година, а да је ББ годину дана млађи од ње и да тужила није доказала основаност свог тужбеног захтева, другостепени суд није могао без одржавања главне расправе одлуку засновати на другачијој оцени доказа изведених пред првостепеним судом, односно није могао без извођења доказа пред другостепеним судом извести другачији закључак и на тако утврђеном чињеничном стању засновати своју одлуку. Ово тим пре што је остало неутврђено ко је све чинио породичну и економску заједницу странака, да ли је та породична и економска заједница постојала за сво време постојања ванбрачне и брачне заједнице (јер је утврђење нижестепених судова и у том делу контрадикторно – другостепени суд утврђује постојање породичне заједнице до 1976. године), а није на сигуран и поуздан начин утврђен ни удео у доприносу чланова породичне заједнице при стицању заједничке имовине, а самим тим ни удео тужиле (а по ставу другостепеног суда тужени ББ нема никакав допринос у стицању заједничке имовине).

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити указане неправилности и донети правилну и закониту одлуку. Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, јер иста зависи од коначног исхода парнице.

Са изнетих разлога, одлучено је као у изреци решења применом члана 415. став 1. Закона парничном поступку.

**Председник већа-судија,
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић